

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет дизайну і мистецтв
Кафедра кіно і телебачення

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Освітлення, колористика та композиція фільму

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 021 «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво»
Назва освітньої програми Аудіовізуальне мистецтво і виробництво
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Старший викладач Аксьонов Сергій Вікторович	0663043829	serax44@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітлення, колористика та композиція фільму – є однією з найважливіших прикладних і професійних дисциплін, необхідних фахівцям кіно і телевізійного виробництва.

Це дисципліна, що виконує важливе завдання підготовки сучасних фахівців-професіоналів, які здатні органічно поєднувати глибокі теоретичні знання з практичними навичками творчої діяльності.

Метою освітлення, колористичної та композиції фільму як навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів із теоретичними засадами аудіовізуального виробництва, оволодіння основами технічних, технологічних і художніх особливостей кіно та теле процесу; освоєння сучасних технологій та методів кіно та телевізійного виробництва, на базі традиційних; отримання навичок самостійної роботи - в студії, на пленері, в процесі художньої зйомки, так і в прикладних професійних цілях; отримання навичок орієнтування у виборі техніки і програмного забезпечення; правильне використання виразних особливостей композиції та художніх засобів; розвиток творчості здобувачів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Освітлення, колористика та композиція фільму» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в аудіовізуальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій аудіовізуального мистецтва характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК6. Здатність генерувати нові технологічні ідеї кінотелевиробництва.
- ЗК8. Здатність працювати у різноманітних творчих колективах.
- ЗК10. Здатність бути критичним та самокритичним.
- ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК1. Високий рівень виконавської майстерності.
- СК5. Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- СК7. Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.

Навчальна дисципліна Освітлення, колористика та композиція фільму забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

- ПРН1. Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної, режисерської, операторської, звукорежисерської, телеведучої творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.
- ПРН2. Володіти методами та навичками роботи з монтажною технікою та програмним забезпеченням.
- ПРН3. Володіти методами та навичками роботи зі знімальною та освітлювальною технікою та обладнанням.
- ПРН5. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.
- ПРН8. Забезпечувати підготовчий, виробничий та пост-виробничий етапи створення (виробництва) аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.
- ПРН11. Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально-видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру, вимоги до особливості роботи у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Збирати, оцінювати, аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.
2. володіти методами та навичками роботи зі знімальною та освітлювальною технікою та обладнанням.

Уміння:

1. Реалізувати нові ідеї в аудіовізуальній творчості на сучасному етапі.
2. Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.
3. Інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.

Навички:

1. Упорядкування набутих знань та навичок роботи з освітлювальною та знімальною технікою та обладнанням. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.
2. Забезпечення підготовчого, виробничого та пост-виробничого етапів створення (виробництва) аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	28	28	64	3	5	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	всього	лекційні заняття	практичні заняття	самостійна робота
5 семестр				
Тема 1: Основи кіно освітлення.	8	2	2	4

Тема 2: Яскравість, освітленість.	14	4	4	6
Тема 3: Малюнок світла.	22	4	4	14
Тема 4: Прилади спрямованого світла.	16	4	4	8
Тема 5: Прилади розсіяного світла.	16	4	4	8
Тема 6: LED панелі.	8	2	2	4
Тема 7: Кіно-освітлення в павільйоні.	14	4	4	6
Тема 8: Постановочний світло.	22	4	4	14
Всього	120	28	28	64
Підсумковий контроль - екзамен				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як офлайн, так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі Moodle. Використовуються: цифрова та аналогова відеокамери, допоміжне операторське обладнання, сучасне освітлювальне обладнання, мультимедійний проектор, ноутбук. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

В процесі занять використовується комплект апаратури у складі якої: Відеокамера Panasonic AG-AC160AEN, Ноутбук ASUS E502S Intel(R) Celeron(R) CPU N3150 1.6GHz 1.6GHz, Монітор Atomos Shinobi 7 7" 4K, Штатив Miliboo MTT604A з гідравлічною головою MYT803, Світло Tolifo FL-60S (2), Мікрофон Sennheiser E 835-S, Sennheiser SKP 500 G4-CW, Софтбокс Prolighting PLB207, Тримач Manfrotto 1005BAC.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Освітлення, колористика та композиція фільму» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді фотографій, відео та рефератів.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювання.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення екзамену.	50%

9. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Функції світла.
2. Види освітлення.
3. Поняття: яскравість, освітленість
4. Коефіцієнт відображення.
5. Сіре поле 18%.
6. Основні правила освітлення об'єкту зйомок.
7. Творчі можливості світлового малюнка.
8. Види світла: малює, заповнює, що моделює, контровий, ґрунтовий, фоновий.
9. Плоско-опукла лінза.
10. Лінза Френеля.
11. Кіно прожектори. Призначення. Оптична схема.
12. Джерела світла в кіно прожекторах.
13. Прилади спрямованого світла. Призначення. Оптична схема.
14. Джерела світла в приладах спрямованого світла.
15. Основна лінійка приладів ARRI. Характеристики.
16. Основна лінійка приладів Dedolight. Характеристики.
17. Прилади з дзеркальними лампами розжарювання. Призначення. Оптична схема.
18. Прилади направлено-розсіяного світла з галогенними лампами. Призначення. Оптична схема.
19. Прилади з лампами розжарювання для розсіяного і безтіньового освітлення. Призначення. Оптична схема.
20. Діодні лампи. Характеристики.
21. Основна лінійка приладів KinoFlo. Характеристики.

22. LED панелі із змінним балансом температур.
23. Від чого залежить якість професійної LED панелі?
24. Методи використання LED панелей на знімальному майданчику.
25. Побудова схем світла для светотонального і светотеневого рішення композиції кадру.
26. Малює світло. Прилади для світла, що малює.
27. Заповнює світло. Прилади для світла, що заповнює.
28. Проти світла. Прилади для підсвіти.
29. Фонове світло. Прилади для фонового світла.
30. Принципи освітлення портрета.
31. Десять способів освітлення портрета двома джерелами світла.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50

Підсумковий контроль - Екзамен	50
Всього балів	100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ДЛЯ ЕКЗАМЕНУ.

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» Е - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FХ – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		

64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Войтенко В. У Кіно-колі. Київ : Дух і літера, 2021. 560 с.
2. Горпенко В. Колорит в кіно та телемистецтві / В. Горпенко; К.:ДІТМ, 1998.
3. Горпенко, В. Комфортний монтаж / В. Горпенко; К.:ДІТМ, 1998
4. Дмитровський З. Є. Особливості підготовки інформаційного телесюжету / З. Є. Дмитровський // Телерадіожурналістика : історія, теорія, практика, погляд у майбутнє : Зб. наук.-метод. пр. Львів, 1997. С. 92–97.
5. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. К.: Вік, 2004.
6. Канюка С., Ілляшенко М. Тележурналістика: документальний фільм. К., 1992.
7. Машенко І. Міфи і реалії телерадіоефіру. Київ: Агентство ТРК, 2001. 288 с.
8. Машенко І. Радіо і телебачення: від джерел – до космічних висот. Київ, Миколаїв: Тетра, 2003. 416 с.
9. Українська культура: історія і сучасність – за ред. СО. Черепанової. Львів. 1994.

Інтернет-ресурси

1. Державне агенство України з питань кіно. <https://usfa.gov.ua>
2. Офіційний сайт Одеської обласної організації НСФХУ: <https://www.facebook.com/NSPAU>
3. Офіційний сайт Одеського відділення Національної Спілки кінематографістів України: <http://nsku.od.ua/novosti/>
4. Офіційний сайт Національної ради з питань телебачення та радіомовлення.: <https://www.nrada.gov.ua/>
5. Офіційний сайт UA: Культура. <https://culture.suspilne.me>
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbu.gov.ua>
7. Он-лайн бібліотека. <http://www.lib.com.ua>